el Ratec

Càritas Diocesana de Barcelona

NÚM. 10 SETEMBRE 2018

NOUS RUMBS EN LA GESTIÓ DE LA ROBA I DELS ALIMENTS PER LA JUSTÍCIA SOCIAL

a fons
Construint cicles virtuosos
p. 04

el reportatge
Wefood. L'exemple de Dinamarca
p. 16

actuem
Moda Re-, roba ètica i sostenible
p. 18

el Batec

Transformant amb una nova mirada

Càritas Diocesana de Barcelona

sumari

a fons
Construint cicles virtuosos
p. 04

l'entrevista
Desirée Garcia, formació i inserció laboral de Càritas
p. 10

en primer pla
p. 14

el reportatge
Reciclar aliments per reduir la fam al món.
L'exemple de Dinamarca, Wefood
p. 16

actuem
Moda Re-, roba ètica i sostenible
p. 18

què hi pots fer tu?
10 propostes per generar un impacte positiu
p. 22

cuina amb els més petits
Flam de pa i plàtan amb trufa de xocolata
p. 24

l'apunt històric
Recollides d'aliments
p. 26

edita
Càritas Diocesana de Barcelona
Via Laietana, 5. 08003 Barcelona
T. 93 112 70 10
atenciodonant@caritas.barcelona

consell de redacció
Àrea de Comunicació i Relacions Institucionals

fotografia de portada
Mariona Giner / FiT

disseny
Creació Singular

impressió
Gràfiques Cuscó

dipòsit legal
DPL-B-18.956-2004

@caritasbcn
caritasbarcelona

editorial

Salvador Busquets
Director de Càritas Diocesana de Barcelona

Teniu a les vostres mans el darrer número de la revista *El Batec*. Com observareu, aquest número és més llarg que els anteriors, ja que hem apostat per un contingut més reflexiu i extens amb la finalitat d'informar-vos millor sobre tot allò que fem a Càritas Diocesana de Barcelona. Concretament, aquest número d'*El Batec* vol posar sobre la taula els diferents models que hi ha en la gestió de la roba i els aliments, i destacar la feina que estem fent a Càritas per dignificar-ne el repartiment. La roba i els aliments formen part del nostre ADN, i està a les nostres mans impulsar projectes que transformin la gestió d'ambdós béns. Els diferents models de gestió que trobareu a la revista tenen un objectiu principal: continuar treballant de la millor manera possible en favor de les persones més vulnerables.

A Càritas constatem que la precarietat continua present en molts pobles i ciutats de la nostra diòcesi. No defallirem en l'objectiu de lluitar contra la pobresa i l'exclusió social, i per fer-ho continuem necessitant la vostra ajuda. Gràcies al suport de tantes i tantes persones que col·laboreu amb Càritas hem pogut acollir i acompanyar més de 22.000 persones durant 2017.

No vull finalitzar aquestes ratlles sense agrair-vos novament el vostre suport en tot allò que duem a terme. Molts dels projectes que podreu llegir a continuació són gràcies a vosaltres; sentiu-vos-en coprotagonistes.

Volem posar sobre la taula els diferents models que hi ha en la gestió de la roba i els aliments, i destacar la feina que estem fent a Càritas per dignificar-ne el repartiment

a fons

Construint cicles virtuosos

Com ser millors en la gestió de la roba i els aliments, dos àmbits que estan a l'ADN de la institució

TEXT: MARTA PLUJÀ

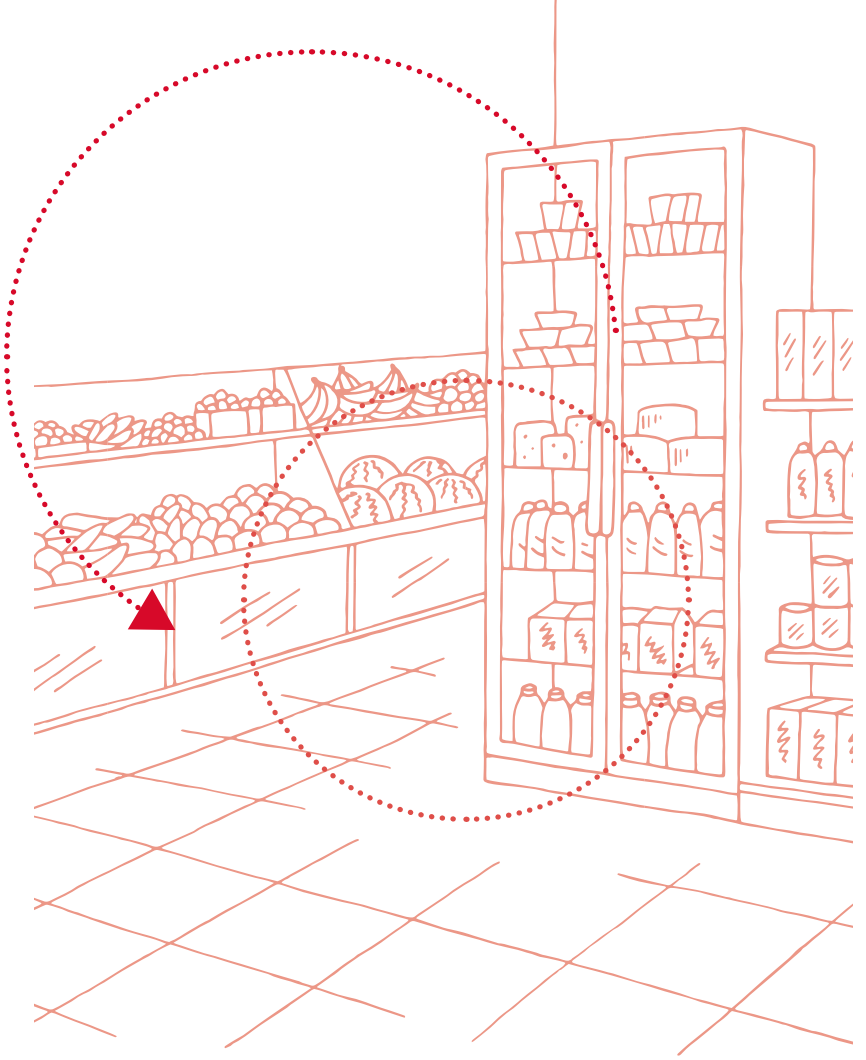

Allò que dona sentit a l'acció social és el seu dinamisme, la flexibilitat amb què es va adaptant a cada moment i a cada context. Ara bé, els canvis en la intervenció social no poden fer-se gratuïtament, cal que es basin en l'observació i l'avaluació de la pràctica diària. A Càritas fa temps que vam iniciar aquest procés de reflexió per plantejar-nos com ser millors en la gestió de la roba i els aliments, dos àmbits que estan a l'ADN de la institució.

Històricament, la distribució de la roba i els aliments es va plantejar com una solució d'emergència davant situacions de màxima vulnerabilitat. Calia atendre les primeres necessitats de persones sense recursos. A hores d'ara, quan s'ha superat el pitjor de la crisi econòmica, arriba el moment de plantejar-nos com podem seguir donant cobertura a les necessitats de les famílies d'una manera més digna: per exemple, garantint que les persones puguin escollir els aliments que volen menjar. Canviar de model no suposa renegar del passat ni menystenir la feina feta. Ben al contrari. És aquest bagatge el que ens ha portat fins aquí.

Malbaratament i especulació contra la pobresa

L'Església catòlica (Càritas, ordes religiosos, entitats cristianes d'iniciativa privada) ha estat i continua essent una de les principals (si no la principal) distribuïdores d'aliments en espècie arreu del territori, també a casa nostra. També les diferents administracions han assumit el seu paper en la resposta a les necessitats bàsiques. El Govern espanyol, per exemple, és un dels proveïdors d'aliments més importants per a les entitats del tercer sector i els vehicula a través del Fons Espanyol de Garantia Agrària (FEGA). Amb un concurs públic, el FEGA compra els excedents alimentaris dels productors per evitar-ne el malbaratament i els distribueix entre les organitzacions socials.

Tot i això, en aquest procés es donen algunes contradiccions que cal assenyalar. Per un costat, el FEGA només subministra aliments que compleixen criteris de durabilitat, transport, emmagatzematge i conservació. En queden exclosos els frescos (verdura, peix i carn), cosa

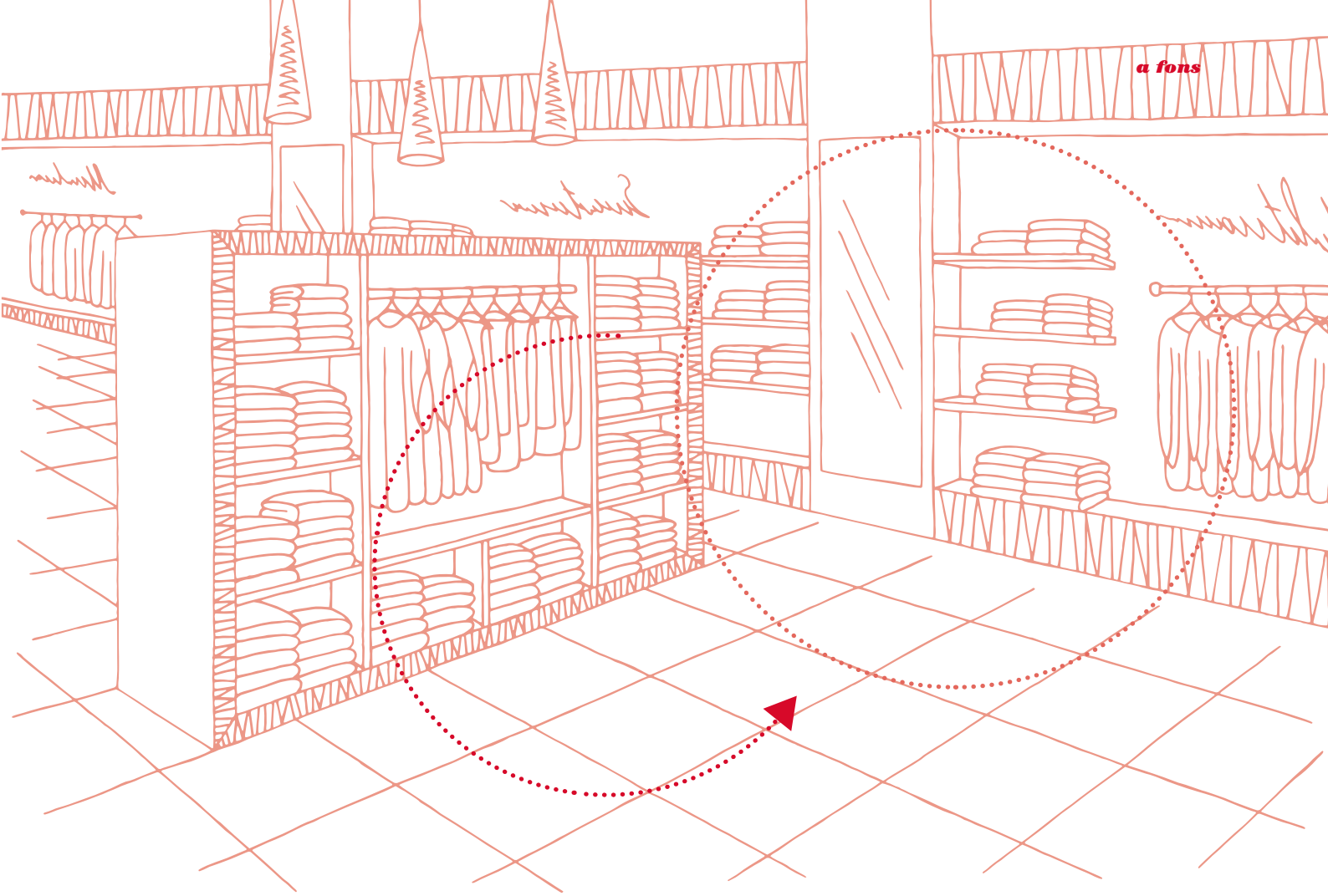

que dificulta l'accés a una dieta saludable. Per l'altre, pel que fa al tipus de sistema productiu, el concurs de compra del FEGA facilita la competència de grans empreses i en deixa fora les economies socials o cooperatives d'abast més local.

Per tant, el sistema vincula la lluita contra el malbaratament amb la pobresa, sense tenir en compte el dret a l'alimentació, i afavoreix dinàmiques especulatives alhora que oblida l'economia sostenible.

El pervers negoci de la roba usada

La gestió de la roba és un negoci que al nostre país no tenia gaire tradició, però la crisi econòmica d'una banda i una certa consciència mediambiental de l'altra són les claus de l'èxit del mercat de segona mà.

Per volum, la roba és el cinquè residu més important. Suposa el 4,1% del total de deixalles que es generen a casa nostra. A l'Estat, cada persona es desfà d'entre 7 i 10 quilos de roba a l'any de mitjana, aproximadament uns 160 milions de quilos a l'any. Ara bé, de tot el que es recull, el 60% no es pot reutilitzar perquè està en mal estat, el 36% és reutilitzable per a l'exportació (especialment a països del tercer món) i només el 4% es pot reutilitzar per a la venda al detall.

En paral·lel a aquest mercat minorista, s'ha generat un negoci a l'engròs –amb empreses especialitzades en la importació, l'exportació i la reutilització de roba de segona mà– destinat a abastir botigues i mercats de tot el món. És

El sistema vincula la lluita contra el malbaratament amb la pobresa i afavoreix dinàmiques especulatives alhora que oblida l'economia sostenible

EL CIRCUIT DE LA ROBA DE SEGONA MÀ

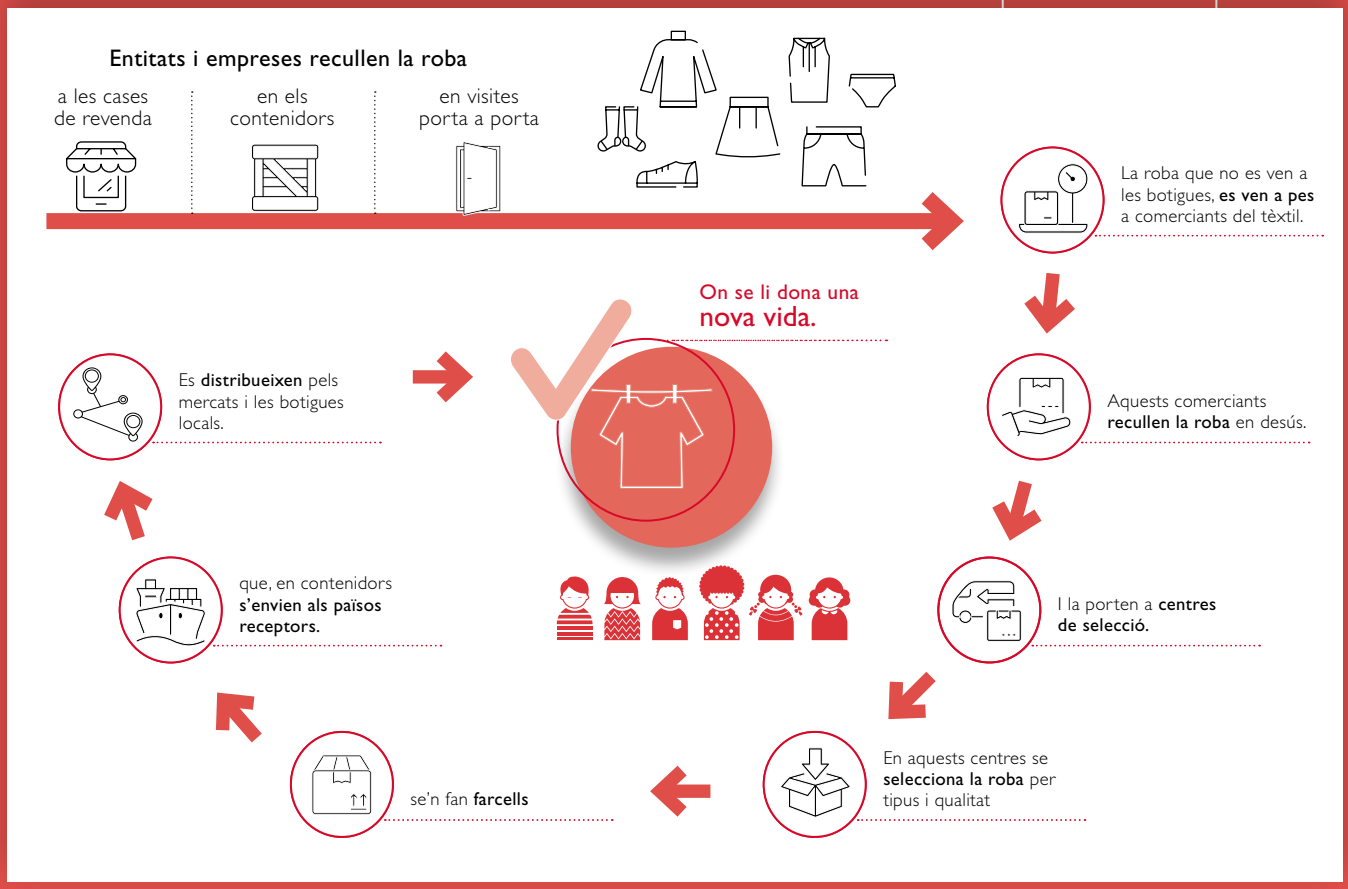

EL CICLE DELS ALIMENTS

un circuit complex en el qual no es desaprofita pràcticament res i que sovint s'aprofita de la solidaritat.

Algunes organitzacions no governamentals han trobat una via de finançament en la recollida de roba usada. La venen a pes o per contenidors sencers a empreses especialitzades segons la qualitat: les botigues de segona mà reben la millor (entre el 5% i el 10%); la roba de segona i tercera qualitat, prèviament classificada, s'envia a diferents països, segons les preferències de cada un: camises blanques per als advocats paquistanesos, roba d'hivern a països d'Europa de l'est, roba d'estiu i texans a països africans...

A més, i com que en aquest negoci no es llença res, la roba de rebuig (més del 50%) es tritura, se'n destrien els botons i les peces metàl·liques de tancaments i cremalleres i es compacta per fer-ne, per exemple, components per a cotxes, moquetes, aïllament tèrmic per a edificis o matalassos.

En resum, el negoci de la roba és molt productiu. Per això, no és d'estranyar que, en paral·lel a les entitats no lucratives i a les empreses, hagi florit un negoci il·lícit que s'aprofita de la solidaritat i de la feina legal dels altres.

Però al mateix temps, aquest model és insostenible. D'una banda, es tracta d'un mercat que perjudica greument l'economia de molts dels països receptors, ja que, malgrat que dona feina a moltes persones al llarg de tot el circuit (recollint els contenidors, triant, estibant els fardells, venent en mercats ambulants, arreglant les peces un cop adquirides...), molts d'aquests països tenien en la indústria tèxtil el motor local. I de l'altra, perquè és una indústria altament contaminant: la roba, encara que estigui feta de fibres naturals, no es pot compostar, perquè generalment s'han fet servir productes químics per emblanquir-la o tenyir-la.

Aquests productes segueixen suposant un perill al cap del temps: els productes químics poden afectar el sistema immunitari de les persones, en filtrar-se per la pell, i contaminar aqüífers; els teixits sintètics no són biodegradables i contribueixen a l'escalfament global, pel combustible fòssil que s'utilitza per fabricar-los i transportar-los i pels pesticides i els insecticides amb què es ruixen els conreus...

Innovar en les ajudes, dignificar vides

La fragilitat és innata a la condició humana. Com a éssers humans som socials i relacionals, depenem els uns dels altres i naixem sabent que en qualsevol moment se'ns pot veure estroncada la nostra experiència vital. I a la fragilitat inherent pel fet de ser humans, les persones empobrides hi afegeixen la que es deriva de la seva situació socioeconòmica.

És per això que l'ajuda a les necessitats bàsiques està en l'essència de Càritas ja des que l'any 1945, just acabada la II Guerra Mundial, el papa Pius XII hi va delegar l'ajuda a les necessitats bàsiques per a tot Europa. Ara bé, la forma com s'ha materialitzat aquesta ajuda ha anat variant al llarg dels anys, passant del més pur assistencialisme dels inicis a una definició més àmplia de les necessitats i a la perspectiva de drets de l'actualitat.

S'ha treballat molt temps amb la definició de necessitats jerarquitzada de Maslow. Segons aquesta visió, les persones han d'anar superant etapes per cobrir les necessitats fisiològiques, les més primàries, fins a arribar a l'autorealització.

Però ja fa temps que s'ha vist que aquesta escala respon només a necessitats econòmiques i a un tipus de societat que ja no és vigent. Per això, molts experts s'han sumat al "desenvolupament a escala humana" de Max-Neef.

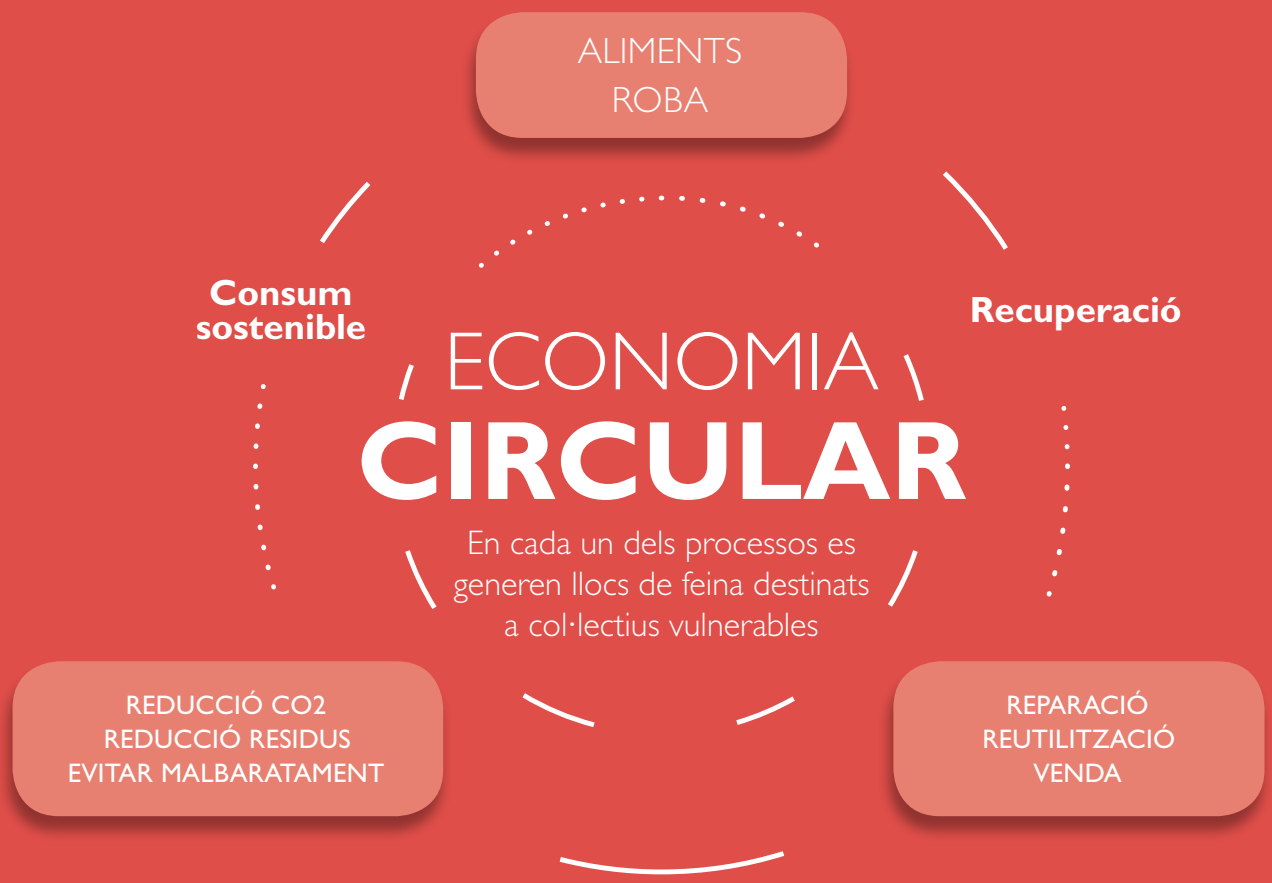

Max-Neef és un economista uruguaià que fa un pas significatiu en la definició de les necessitats incorporant-hi les socials i desjerarquitzant-les, perquè considera que totes són importants. Al mateix temps, planteja que les necessitats bàsiques són universals, allò que canvia segons el context i la cultura és la forma de satisfer-les.

És un plantejament que el programa d'ajuda a necessitats bàsiques de Càritas Diocesana de Barcelona assumeix de forma natural en el context actual, tenint en compte que cal resoldre qualsevol mancança per tal que la persona pugui viure plenament i amb dignitat en el seu entorn social. Aquesta premissa condiciona les intervencions, en el sentit que ens cal obrir la mirada i adaptar-hi el model d'acció social.

També és una definició que entronca clarament amb el respecte pels drets humans (DH). La mirada de DH és la garantia essencial perquè puguem viure com a éssers humans, en justícia, fraternitat, llibertat i en una situació d'igual dignitat.

Partint d'aquí, l'aposta de Càritas Diocesana de Barcelona en l'ajuda a les necessitats bàsiques gira entorn dels paràmetres següents:

1. La persona és el centre (coneix les seves necessitats i marca el seu ritme).
2. L'acompanyament ha de ser humanitzat (sense obviar les emocions i les sensacions de l'estat de carència i amb empatia).
3. Cal facilitar la participació/apoderament de la persona (diàleg sense dogmatisme ni paternalisme).
4. Cerca el bé comú (la fraternitat ens situa en el mateix pla: tots som iguals als ulls de Déu).
5. Du a terme accions significatives (intervencions transformadores, des de la proximitat, dins la seva comunitat, compartint el compromís i la responsabilitat).
6. Reconeix la dignitat de la persona (amb valors ètics i respecte per la seva cultura).

UN MODEL AMB TRIPLE IMPACTE

SOCIAL

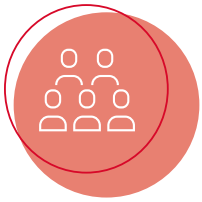

ECONÒMIC

MEDIAMBIENTAL

L'aposta de Càritas

On millor es pot apreciar el gir en l'enfocament és en els dos grans eixos d'intervenció històrics de la institució: els aliments i la roba.

Jean Ziegler, ex-relator especial de Nacions Unides per al dret a l'alimentació, va definir aquest dret com el dret a "tenir accés, de manera regular, permanent i lliure, sigui directament, sigui per la compra amb diners, a una alimentació quantitativament i qualitativa adequada i suficient, que es correspongui amb les tradicions culturals de la població a la qual pertany el consumidor i que li garanteixi una vida física i psíquica, individual i col·lectiva, lliure d'angoixes, satisfactòria i digna".

En aquesta línia, a Càritas Diocesana de Barcelona pensem que tant les ajudes en espècie com les ajudes econòmiques són transitòries, una solució d'urgència mentre les persones i les famílies no reben uns ingressos mínims que els permetin fer una vida digna.

I l'aposta de Càritas Diocesana de Barcelona passa prioritàriament per les ajudes econòmiques a través de la targeta solidària, una targeta de pagament en la qual l'entitat ingressa l'import de l'ajuda i permet que la família pugui comprar els aliments on ho ha fet sempre, cosa que fomenta el comerç de proximitat; triar què menja segons gustos, cultura o salut i preservar la funció social de l'alimentació (cuinar i menjar en família), i mantenir l'hàbit d'administrar el pressupost familiar, al mateix temps que s'evita el malbaratament i es fomenta la sostenibilitat alimentària.

Tant les ajudes en espècie com les econòmiques són transitòries, mentre les persones i les famílies no reben uns ingressos mínims que els permetin fer una vida digna

Experiències d'altres països demostren que hi ha més models possibles, allunyats del vincle entre malbaratament i pobresa, que afavoreixen la creació de llocs de treball i, al mateix temps, es basen en la igualtat d'oportunitats. D'aquí parteix el projecte De Bon Profit!, amb el qual s'està treballant per obrir una botiga d'aprofitament per a tots els públics amb el component de la inserció laboral, el qual està en fase d'estudi de viabilitat econòmica. (Vegeu-lo a la pàg. 13.)

Aquest és el model que vol seguir Càritas Diocesana de Barcelona, per convertir en virtuós el cicle de l'ajuda alimentària, tot i que conviu amb el tradicional d'ajuda en espècie i no sempre el pot substituir. També és el model que guia la reconversió de l'altre gran puntal de l'acció social de Càritas, la roba de segona mà.

A Barcelona es va començar a treballar amb roba de segona mà l'any 1986 amb el que seria la llavor de l'actual Fundació Formació i Treball –una entitat promoguda per Càritas, que afavoreix la inserció laboral de persones amb dificultats– i que ha acabat consolidant-se com a Moda Re- a tot el territori de l'Estat. (Us ho expliquem a la pàg. 18.)

l'entrevista

DESSIRÉE GARCIA

"Amb el nou model garantim que ningú no sigui assenyalat per la seva situació social i econòmica"

Entrevista amb Dessirée Garcia, responsable del programa de formació i inserció laboral de Càritas Diocesana de Barcelona

TEXT I FOTOGRAFIES: JORDI JULIÀ SALA-BELLSOLELL

La roba i els aliments sempre han format part de Càritas. Per quin motiu calia implementar un canvi de model en la gestió d'aquests dos àmbits?
La roba i els aliments han estat fonamentals en la missió de Càritas Diocesana de Barcelona. Un cop superat el moment més dur de la crisi econòmica, constatem que el model ha d'evolucionar. Fins ara teníem un model de gestió de roba i aliments per donar resposta a la manca de recursos que patien les persones més vulnerables. Ara som en un moment de certa estabilitat econòmica, i hem de qüestionar-nos com és l'accés als aliments i a la roba.

El canvi de model vol garantir una cobertura de les necessitats bàsiques en condicions dignes i de llibertat perquè les persones puguin triar les peces de roba que necessiten i accedir als aliments que més s'adeqüen a la seva dieta. Garantir el dret a escollir els aliments vol dir anar a comprar en família, gaudir cuinant plats o fer que els fills col·laborin en la preparació del menjar. Per tot això és necessari aquest canvi, i anar cap a un model que posi la persona al centre.

> *Amb aquest treball en xarxa podrem impulsar una economia social que vagi a favor de les persones més vulnerables*

Com s'està duent a terme aquest canvi de model a Càritas Diocesana de Barcelona?
El canvi es du a terme amb dos processos paral·lels. Pel que fa a la roba, l'estem gestionant amb Moda Re-, una iniciativa que hem impulsat totes les Càritas ubicades a les diferents diòcesis espanyoles que tenim projectes relacionats amb la roba. Moda Re- garanteix un tractament de la roba ecològic, sostenible i transparent que crea llocs de treball, impulsa l'economia social i fomenta l'obertura de noves botigues d'articles de segona mà on pot anar a comprar tothom, ja sigui per motius ecològics o econòmics. Amb aquest model garantim l'equitat en l'accés a la roba, i que ningú no sigui assenyalat per la seva situació social i econòmica.

Amb els aliments és semblant. Plantegem que els centres de distribució d'aliments puguin fer un pas més i no siguin exclusivament per a persones que es troben en situació de dificultat econòmica. Volem impulsar supermercats que ofereixin productes variats i frescos, com la carn, el peix i la fruita, entre d'altres, a preus més assequibles. Tots aquests productes provindran de donatius o d'excedents d'empreses alimentàries, amb l'objectiu de no malbaratar aliments que encara són aprofitables.

Volem que els aliments estiguin a l'abast de tothom, i que no només els puguin adquirir persones en situació d'exclusió social. Aquests projectes aniran acompanyats d'accions de sensibilització per evitar que les persones llencin roba i malbaratin aliments que encara poden tenir una altra vida.

Amb tot, el més important d'ambdós projectes és la creació de llocs de treball. Les persones que treballen i treballaran a Moda Re- i al supermercat es troben en risc d'exclusió social i per això és fonamental garantir-ne la inserció al mercat laboral.

Els dos projectes compten amb la col·laboració d'actors que van més enllà de Càritas Diocesana de Barcelona. Quina és la importància de treballar conjuntament amb empreses i altres entitats del tercer sector?
L'aposta de col·laborar amb altres actors és cabdal i té la finalitat de posar la persona al centre. Amb aquest treball en xarxa podrem impulsar una economia social que vagi a favor de les persones més vulnerables. Per fer-ho, cal establir complicitats amb empreses i fer-los entendre que, a més d'ampliar beneficis, cal seguir donant suport a les persones que es troben en dificultats. Creiem que aquesta col·laboració s'engloba en el concepte d'economia circular, i per això és tan important disposar d'estructures empresarials que creguin en l'economia social i cooperativa. Volem demostrar que no cal posar el benefici econòmic com a objectiu principal perquè una empresa sigui viable.

S'afirma que aquest nou plantejament en la gestió de la roba i els aliments crearà llocs de treball. Com es durà a la pràctica aquesta creació de llocs de feina?
En el cas de Moda Re-, que és un projecte en què treballem conjuntament amb la Fundació

Formació i Treball, compta amb onze botigues repartides per la província de Barcelona que venen roba de segona mà. Aquestes botigues garanteixen la venda de roba de qualitat, i són gestionades per persones en situació d'exclusió social. Aquestes persones poden treballar-hi un màxim de tres anys per aconseguir experiència laboral i poder saltar al mercat laboral ordinari.

La botiga d'aliments que volem crear seguiria el mateix procés. Les persones que estarien a caixa, atendrien el públic, reposarien o farien tasques de logística ocuparien llocs de treball (uns deu aproximadament) d'inserció social que afavoririen la rotació i la inserció de persones que fa molt de temps que no treballen.

Cada persona llença 14 kg de roba i 35 kg d'aliments a l'any. Què podem fer individualment per reduir aquest malbaratament?

El més important és la conscienciació. Llençar aquestes quantitats d'aliments i de roba per cadascun de nosaltres genera milers i milers de tones que contaminen i, per tant, hem de sensibilitzar la població i explicar-li que hi ha alternatives a llençar aquests productes. En el cas de la roba, la gent pot ajudar-nos i portar roba a qualsevol contenidor de Roba Amiga, ja que bona part d'aquesta roba va a la Fundació Formació i Treball (FiT). La FiT i Càritas garantim que se'n farà un bon ús, que la donació es dedicarà a finalitats socials i que es crearan llocs de feina per a les persones que necessiten una oportunitat per treballar.

Respecte als aliments, recomanaria no comprar-ne més dels que realment necessitem consumir. També recomano fer el que s'ha fet tota la vida; allò que feien les nostres àvies i les nostres mares, que és saber que hi ha plats que un cop cuinats poden reaprofitar-se i que aguanten bé durant els dies següents.

De Bon Profit!

Un supermercat per a tots els públics

TEXT: JORDI JULIÀ SALA-BELLSOLELL | FOTOGRAFIA: MARC BARTOMEUS

El passat 9 de maig, Càritas Diocesana de Barcelona i cinc entitats més van presentar el projecte De Bon Profit!, un estudi de viabilitat per impulsar un futur supermercat que s'ubicarà a Barcelona i que té la intenció de vendre aliments que provenen d'excedents alimentaris. La iniciativa pretén dignificar l'accés a l'alimentació perquè qualsevol persona pugui comprar a la botiga, independentment de la seva condició social i econòmica. Els donatius vindran d'empreses relacionades amb l'alimentació, hotels i restaurants, entre d'altres. L'objectiu és que tots els aliments que no es poden vendre per les vies ordinàries, per qüestions d'estètica, data de caducitat o simplement perquè suposen un excedent productiu, puguin tenir una segona vida en aquest supermercat sostenible i solidari. A més, els productes tindran un descompte en relació amb el preu original, de tal manera que comprar a De Bon Profit! suposarà un estalvi per a tots els consumidors.

A més de fomentar valors com l'equitat, l'estalvi i la sostenibilitat, De Bon Profit! té la intenció de destinar bona part dels beneficis a la creació de llocs de feina. Aquest projecte promourà la inserció laboral de persones qualificades que atendran les caixes, reposaran aliments o s'encarregaran de la logística i, per aquest motiu, volem que aquestes tasques les realitzin persones que fa molt de temps que són a l'atur i que es troben en risc d'exclusió social. Està previst que unes deu persones ocupin aquests llocs de feina, amb l'objectiu que puguin formar-se com a bons professionals, recuperin l'autoestima per treballar i puguin saltar al mercat laboral ordinari.

Ara com ara s'està estudiant la viabilitat del projecte De Bon Profit!, però confiem a donar-vos bones notícies al més aviat possible!

En primer pla

FOTOGRAFIA: MARIONA GINER / FIT

el reportatge

Reciclar aliments per reduir la fam al món

L'exemple de Dinamarca, Wefood

TEXT: JORDI JULIÀ SALA-BELLSOLELL | FOTOGRAFIES: WEFOOD

Dinamarca és un dels països de la Unió Europea que més destaca per la defensa de l'Estat del benestar. Conjuntament amb la resta dels països nòrdics, Dinamarca és coneguda per ser pionera en la implementació de polítiques socials en favor de les persones més vulnerables. En aquesta ocasió, volem apropar-vos al projecte Wefood, el primer supermercat de Dinamarca que s'abasteix d'excedents alimentaris procedents d'altres supermercats.

Wefood és un projecte impulsat per DanChurchAid, una entitat social de l'Església luterana de Dinamarca que té per objectiu lluitar contra la situació de pobresa que viuen moltes persones al tercer món. L'any 2016, i davant la constatació que més d'un terç de tots els aliments produïts a escala mundial acabaven a la paperera, DanChurchAid va decidir iniciar el projecte Wefood, amb la finalitat de reduir el malbaratament alimentari que es produeix a Dinamarca.

Durant els dos primers anys han venut més de 250 tones de béns excedents

El febrer de 2016 van obrir el primer supermercat situat a Copenhaguen, i en només dos anys ja n'han obert dos més. Jan-Martin Mikkelsen, administrador del projecte Wefood, ens confirma que la iniciativa està essent tot un èxit. "No volem posar límits al projecte i precisament aquest any 2018 obrirem la quarta botiga", explica Mikkelsen. L'administrador afirma que tots els béns provenen de supermercats, i que els productes que ven Wefood són els que es retiren de les prestatgeries perquè estan a punt de caducar, tenen un etiquetatge incorrecte o bé l'envàs que els protegeix té algun desperfecte. Malgrat aquestes petites tares, els aliments de Wefood són

perfectament comestibles i compleixen tota la legislació danesa.

Sobre quins productes podem trobar als supermercats Wefood, Mikkelsen afirma que varien en funció del dia. "Cada dia tenim donacions de productes i supermercats diferents, així que no podem garantir que el consumidor trobi allò que busca", explica. Tot i això, Wefood garanteix que el producte sempre serà entre un 30% i un 50% més barat en relació amb el producte que es pot trobar en un supermercat habitual.

Aposta per la sostenibilitat

La majoria dels supermercats solidaris que hi ha a Europa tenen l'objectiu de garantir l'accés a l'alimentació de les persones que es troben en situació de vulnerabilitat en cadascun dels països on actuen. En el cas de Wefood, el seu objectiu principal és eminentment ecològic, i treballa amb la filosofia de reduir els aliments que anualment es llencen a Dinamarca. A més, els beneficis que Wefood pugui obtenir en vendre aquests aliments van destinats a combatre la fam a països empobrits com Sudan del Sud, Etiòpia i Bangla Desh.

El repte de garantir la sostenibilitat i evitar el malbaratament és tan important que la ministra de Medi Ambient de Dinamarca va afirmar que ella compraria productes a punt de caducar en un dels supermercats Wefood. En preguntar a l'administrador del projecte quina valoració fa de tot plegat, afirma que és genial sentir el suport que la societat danesa dona a Wefood. "Volem agrair la feina dels voluntaris, els comerciants i els proveïdors. Durant els primers dos anys hem venut més de 250 tones de béns excedents, i el més important és que beneficia els clients, el medi ambient i, sobretot, els més pobres del món", conclou Mikkelsen.

Milan Food Policy

La gestió dels aliments a Milà

TEXT: STEPHEN BURGEN

Cada any, Europa malgasta més de 80 milions de tones d'aliments el 50 per cent de les quals procedent de les llars i els restaurants.

Aquestes dades sorprenen especialment quan uns 16 milions d'europeus depenen d'entitats benèfiques per a poder menjar. Països com França o Itàlia han introduït diferents mesures per lluitar contra aquesta xacra. Per exemple, França ha prohibit als supermercats llençar el menjar que no venen i des de l'any 2015, la ciutat de Milà ha posat en pràctica polítiques alimentàries integrades que pretenen minimitzar els residus i animar els ciutadans a consumir productes locals.

Andrea Calori, impulsor del projecte Milan Food Policy, va participar el passat mes de maig en la jornada "De Bon Profit!" organitzada per Càritas juntament amb altres entitats. El model milanès destaca pel seu enfocament racional i integrat del menjar. Els aliments tenen un paper multifuncional a les ciutats, argumenta Calori, i hauria de considerar-se com a part essencial de la infraestructura urbana, tant com la policia, el subministrament d'aigua o les zones verdes.

En aquest plantejament, Calori i el seu equip es van adonar que era impossible desenvolupar polítiques alimentàries sense tenir en compte altres àmbits de l'administració local com són la governança, el sistema educatiu, la gestió dels residus, l'accés als aliments, la interrelació amb les polítiques de benestar, el medi ambient, els ecosistemes agrícoles, sistemes de producció, el desenvolupament empresarial o el comerç. La novetat del model proposat per Calori consisteix en integrar els diferents plans i models vigents a la ciutat, és a dir, pensar la gestió dels aliments no d'una manera aïllada sinó en convivència amb la resta d'actors locals integrant estratègies i metodologies de gestió. El resultat ha estat un model amb un fort impacte social i ecològic.

Per exemple, moltes de les iniciatives per gestionar aliments a Milà s'han proposat pensant en el seu impacte social. Així, l'ONG italiana Banco Alimentare recull els excedents d'aliments de minoristes de tot el país i els distribueix a unes 54.000 persones a través de les xarxes de caritat, menjadors comunitaris locals o directament a famílies que ho necessiten. També en aquest sentit, el projecte Milano Restaurazione (totalment públic) serveix 80.000 àpats cada dia a escoles, jardins d'infància, llars per a gent gran i centres assistencials.

El 2015 la ciutat també va posar en marxa el Milan Urban Food Pact, el primer protocol internacional impulsat des de l'àmbit municipal. Fins ara, unes 172 ciutats de tot el món s'han adherit al pacte, entre elles les ciutats espanyoles de Madrid, Màlaga, Barcelona, València i Alcalá de Henares. Milà també reconeix a aquells alcaldes que desenvolupen bones polítiques alimentàries amb un premi l'objectiu del qual és promoure l'intercanvi de pràctiques entre les ciutats que han signat el pacte.

actuem

Moda Re-

Roba ètica i sostenible

TEXT: GEORGINA COLOMÉ

Com a societat encara no hem aconseguit adoptar un model circular de producció que asseguri recursos per a tothom i per a les generacions futures, que suposi limitar al màxim l'ús dels recursos no renovables, moderar el consum, reutilitzar i reciclar. Abordar aquesta qüestió seria una manera de contrarestar la cultura del descart (*Laudato si,* 22). La Doctrina Social de l'Església ha estat ferma en la necessitat d'humanitzar l'economia i desenvolupar un nou marc de relacions econòmiques que situï en el centre la persona i el seu entorn.

Per la seva llarga trajectòria, Càritas és l'entitat més reconeguda per la societat en l'acció social referent a la recollida i l'entrega de roba. L'activitat tèxtil té un valor econòmic per a altres agents, però per a nosaltres és una oportunitat de creació d'ocupació social, de dignificació del lliurament i de responsabilitat mediambiental, d'ençà de la creació de la Fundació Formació i Treball ara fa 25 anys. Durant aquests anys i sobre aquests pilars, el projecte ha anat creixent i s'ha anat consolidant. Només l'any 2017 han rebut roba 7.021 famílies a través dels projectes d'entrega social de les botigues de Roba Amiga i s'han generat 130 llocs de treball.

Ara, ens sentim cridats a fer un pas més en aquest rumb i a contribuir al desenvolupament d'un nou projecte estatal, que, amb la participació de les comunitats parroquials i del voluntariat, tingui la missió de generar el màxim nombre de llocs de treball protegits i d'inserció laboral. Després d'un laboriós procés de coordinació i transformació per aconseguir un marc de treball comú, vint-i-nou Càritas Diocesanes de tot Espanya han sumat sinergies per crear un projecte de reciclatge de roba de segona mà amb estrictes criteris de sostenibilitat i de valors ètics. Fruit de la construcció d'aquest treball en comú, neix el projecte Moda Re-, que té com a objectiu crear i impulsar botigues de roba de segona mà que cobreixin les necessitats de les famílies de forma inclusiva i que ofereixin noves oportunitats a les persones que acompanyem.

Quan parlem de Moda Re-, volem posar en valor la importància de re-prendre, re-utilitzar o re-ciclar per re-construir, re-iniciar, re-utilitzar o re-viure les biografies de totes les persones en situació social precària que acompanyem. Moda Re- neix per impulsar projectes amb vocació de ser econòmicament autosuficients, en els quals els resultats econòmics vagin destinats a sustentar el mateix projecte. Seguint una estructura d'economia circular, posa les persones en el centre de tot el seu desenvolupament, gràcies a una activitat empresarial basada en el consum sostenible i en la generació d'ocupació normalitzada per a les persones en situació d'exclusió social que participen en els programes d'acollida i acompanyament de Càritas. A més d'afavorir la inserció laboral dels participants de l'entitat, el projecte permet dignificar la forma en

Volem posar en valor la importància de re-prendre, re-utilitzar o re-ciclar per re-construir, re-iniciar, re-utilitzar o re-viure les biografies de totes les persones en situació social precària que acompanyem

què reben la roba les persones que en necessiten però que no la poden pagar, que podran fer-ho en els diferents punts de venda com uns clients més, però de manera gratuïta. Per tant, com diu un dels eslògans de la campanya Moda Re-, no és el mateix fer negoci amb la roba usada que fer justícia social.

Beneficis socials, econòmics i mediambientals

Cada espanyol es desfà de 2-3 kg de roba a l'any, cosa que es tradueix en 120.000 tones anuals de residus a tot l'Estat, dels quals només un terç entra en els circuits de recollida i tractament. L'activitat tèxtil per a Càritas és una oportunitat de creació d'ocupació social, de dignificació del lliurament i de responsabilitat mediambiental. Amb el nostre model, aconseguim un triple impacte: en primer lloc, social, perquè es facilita l'accés als productes tèxtils bàsics a les persones que més ho necessiten; en segon lloc, econòmic, amb la creació de llocs de feina per a persones amb dificultats per accedir al mercat de treball, i finalment, reduint el residu i allargant-ne el cicle de vida. Amb aquesta acció, a més, enfortim el paper de la dimensió promocional de Càritas a la societat.

En coherència amb aquest model d'economia solidària, Moda Re- neix sota el lema inspirador "reciclem roba, inserim persones". Les xifres del projecte reflecteixen aquests objectius: el funcionament es basa en 750 llocs de treball protegit i d'inserció i el suport de 1.000 voluntaris a tot Espanya. Al costat d'això, el compromís amb la sostenibilitat del planeta és un altre dels seus punts forts, si es té en compte que l'activitat d'aquest projecte tèxtil permet estalviar 56 milions de metres cúbics d'aigua i evita l'emissió a l'atmosfera d'unes 680.000 tones de CO_2.

“El Corte Inglés del Raval”

PER: REDACCIÓ

El casc antic de Barcelona és un teixit de carrerons entre els quals s’amaguen comerços únics i irrepetibles. Al carrer Hospital, tot just davant la Biblioteca de Catalunya, hi ha **Roba Amiga**, una botiga recentment remodelada on aquelles persones compromeses amb la filosofia del reutilitzar o amb recursos econòmics limitats poden comprar roba tant per a home com per a dona. Té poc a veure amb el que eren les botigues de roba de segona mà de fa uns anys. Quan entres per la porta, sorprèn la lluminositat, la calidesa de la fusta, la bona qualitat de la roba i, molt especialment, el somriure de la seva encarregada, la Fàtima Zohra El Aaeia. Ella és el clar exemple del cercle virtuós que suposa aquesta nova manera de gestionar la roba de Moda-Re. Originària de Marroc, va arribar a Catalunya el 2007. A més d’alguns problemes de salut, una de les principals dificultats és que no aconseguia trobar feina. L’assistenta social li va parlar de la Fundació Formació i Treball i de la possibilitat de fer pràctiques en una de les seves botigues. Ho va provar i ja han passat 11 anys. Avui la Fàtima és l’encarregada de la botiga i tota una institució al barri. Com explica Clàudia Tapia, una clienta habitual, “a la Fàtima la respecta tothom, els lladres no s’atreveixen a entrar perquè els posa rectes”.

La Clàudia explica que compra a Roba Amiga perquè “els preus són molt bons, molta roba és nova i les sabates són fantàstiques”. A més, reconeix que s’hi troba molt bé “perquè sembla un comerç del barri on treballo, sembla que compri a Sarrià”. De fet, la Clàudia es refereix a la botiga com “el Corte Inglés del Raval” perquè sempre que hi entra, en surt firada i no només per a ella. Compra roba per a la família, nets i fins tot per enviar a Bolívia. Roba Amiga és un exemple magnífic que demostra que el cicle de la roba genera feina, promou la participació social i contribueix al reciclatge.

la depenenta

Fàtima Zohra El Aaeia

L’assistenta social li va parlar de la Fundació Formació i Treball i de la possibilitat de fer pràctiques en una de les seves botigues. Ho va provar i ja han passat onze anys.

la clienta

Clàudia Tapia

Compra a Roba Amiga “perquè els preus són molt bons, molta roba és nova i les sabates són fantàstiques”

Roba Amiga és un exemple magnífic que demostra que el cicle de la roba genera feina, promou la participació social i contribueix al reciclatge

Visita la botiga al carrer de l’Hospital, 89 a Barcelona (Raval)

què hi pots fer tu?

En el dia a dia, sovint trobem justificacions de manca de temps o diners per deixar de fer accions que generen millores per a les persones i el medi ambient. Altrament, per fer aquest pas solament és necessari tenir ganes de fer alguna cosa. D'aquesta actitud se'n diu compromís, un valor que compartiu totes les persones que ens acompanyeu en el nostre camí al costat de les persones més vulnerables.

El compromís es fa acció a través de col·laboracions diverses. Aquí et mostrem diferents possibilitats vinculades a l'aprofitament i la millora de la gestió de la roba i els aliments. T'animem a participar en alguna d'elles i a compartir-les amb els teus familiars i amics.

Tots podem aportar el nostre gra de sorra per contribuir a crear una societat més solidària i sostenible

El teu compromís millora el món!

10 propostes que pots fer per generar un impacte positiu

1. Dona la roba que ja no necessites a la Fundació Formació i Treball (FiT), una entitat promoguda per Càritas Diocesana de Barcelona sota el convenciment que la feina és la millor alternativa per lluitar contra l'exclusió social.

- Dipositant-la als contenidors taronges o vermells o portant-la a la seu de la Fundació Formació i Treball
- Organitzant una campanya de recollida solidària a la teva empresa o escola amb la qual faràs una tasca social de sensibilització
- Instal·lant un contenidor de recollida de roba a la teva empresa

CONTACTE: c. de Ramon Llull, 430-438 Sant Adrià de Besòs. Tel. 93 303 41 00

2. Contracta persones o serveis amb un objectiu comú: la inclusió.

- **A la borsa de treball domèstic de Càritas (Aprop)** et podem ajudar a trobar la persona que necessites per cuidar una persona gran o un infant o per a les tasques de la llar.
  Tel. 680 409 850
  Correu electrònic: apropborsa@caritas.barcelona
- **A Feina amb cor** oferim un servei d'acompanyament a l'ocupació per a persones que fa més d'un any que estan a l'atur.
  Tel. 93 117 08 11
  Correu electrònic: feinaambcor@caritas.barcelona
- Oferim serveis de càtering, neteja, reformes i obres a domicilis i locals, de buidada de pisos i locals, i el servei de bici solidària a través de la **Fundació Formació i Treball.**
  Tel. 93 303 41 00
  Correu electrònic: fit@formacioitreball.org

3. Quan vagis a comprar aposta pel consum responsable. Pots fer-ho anant a comprar roba i complements a una botiga **Roba Amiga**, creada per la Fundació Formació i Treball per tal d'oferir llocs de feina a persones que tenen difícil accedir a una oportunitat laboral.

Troba la botiga ROBA AMIGA que està més a prop de casa teva:

- C. de Garcilaso, 187 (Congrés)
- C. de l'Hospital, 89 (Raval)
- C. de Lledó, 6 - local, 5 (Gòtic)
- C. de la Mare de Déu del Port, 337-339 (Sants) • Botiga gestionada per Projecte Home
- C. de Ramon Llull, 430-438 (St. Adrià de Besòs)
- C. de Sant Ildefons, 20 (Cornellà de Llobregat)
- C. de Sibelius, 9 (Clot)

4. Dona una segona vida també als mobles. Si en necessites compra'ls a la FiT.

5. El menjar no es llença. Aprofita les restes d'aliments sobrants.

6. Dona una oportunitat als aliments que no llueixen al prestatge de la botiga. Que siguin lletjos no vol dir que no siguin igual de bons.

7. Compra els aliments que tinguin una data de caducitat més llunyana.

8. Abans d'anar a comprar, fes una llista del que necessites per evitar comprar de més.

9. Fes voluntariat i ofereix el teu temps, el teu talent i teves ganes d'ajudar els altres.

10. Fes un donatiu perquè puguem continuar impulsant aquests projectes i oferint oportunitats a les persones més vulnerables.

cuina amb els més petits

RECEPTA D'APROFITAMENT - **POSTRES**

Flam de pa i plàtan amb trufa de xocolata

Com aprofitar el pa sec i el plàtan, que és una de les fruites que més malbaratem

Ada Parellada

Cuinera i propietària del restaurant Semproniana

Ada Parellada (Granollers, 1967) va néixer a la Fonda Europa de Granollers. La cuina, les aromes i el plats l'han envoltada des del dia que va treure el nas a aquest món. Potser perquè ho ha vist de sempre l'ha fet el seu ofici, a Semproniana, on cuina, menja, beu i fa amics.

Elaboració

Suquem la molla de pa o del pa de pessic amb la nata líquida i la llet. Batem els ous amb el sucre fins que blanquegin. Hi afegim la resta dels ingredients. Posem un paper de forn en un motlle i l'omplim amb la massa. Ho coem durant 45 minuts a 130 °C protegit amb paper de forn o al bany maria a 180 °C. Ho punxem per veure si ha quedat ben cuit. Esperem que es refredi per desmotllar-lo.

Per fer la trufa de xocolata, fonem la xocolata amb la nata líquida i un raig de rom al microones. Un cop feta, la posem a una mànega pastissera i esperem que es refredi.

L'emplatem posant el tros de pessic de plàtan i el decorem amb la trufa que tenim a la mànega pastissera. Acabem amb les restes de galetes trencades per sobre i uns tocs de cacau.

Ingredients

Per al pessic de plàtan i xocolata:
2 ous
85 g de sucre
3 plàtans
150 g de pa de pessic o de pa del dia abans
250 ml de llet
250 ml de nata

Per a la trufa de xocolata:
300 g de xocolata
150 ml de nata líquida
Un raig de rom

Restes de galetes trencades
Cacau en pols

juga amb els més petits

Sopa de lletres

Troba 16 paraules relacionades amb l'alimentació!

I	B	F	S	S	G	J	Q	O	O	R	H	U	F	E
O	D	A	N	V	K	W	L	X	H	M	F	I	H	J
W	L	L	E	T	L	E	U	T	K	S	J	C	M	L
Z	B	L	V	J	B	N	B	A	C	A	L	L	A	U
T	O	E	O	X	I	A	Z	P	K	C	I	G	J	T
V	T	A	P	O	S	I	R	S	W	F	J	U	O	W
R	I	P	V	A	M	O	P	A	S	T	I	S	E	D
T	F	M	A	I	C	N	E	G	T	A	M	R	O	F
A	A	N	I	D	R	A	S	M	B	O	Z	N	E	L
R	R	Z	J	C	Y	Y	N	F	A	T	O	V	U	O
O	R	V	I	E	R	T	S	A	L	L	O	P	T	D
N	A	G	R	E	C	A	N	E	L	A	D	G	A	M
J	U	X	Z	V	O	A	N	R	P	B	N	G	Q	K
A	A	S	E	U	G	R	U	B	M	A	H	F	U	M
T	O	M	A	Q	U	E	T	W	V	K	T	Y	C	O

BACALLÀ - BOTIFARRA - GASPATXO - HAMBURGUESA - LLET - ENCIAM - MAGDALENA - POMA - TARONJA - PAELLA - PASTIS - POLLASTRE - FORMATGE - SARDINA - SOPA - TOMÀQUET

l'apunt històric

Recollides d'aliments

Una tradició de la nostra organització

Les recollides d'aliments sempre han format part essencial de Càritas. Des de la creació de l'entitat era tradició que cada Nadal nombroses escoles de Barcelona organitzessin una col·lecta de menjar per a les persones més necessitades. Amb el temps, però, aquestes recaptacions es van traslladar a les diferents parròquies de la ciutat.

Aquestes dues imatges, corresponents a la recollida d'aliments de desembre de 1964, mostren com quedava el pati de l'Arquebisbat de Barcelona. Les tones de menjar enllaunat recollides es distribuïen després entre les persones ateses per Càritas.

tuits destacats

#DeBonProfit

Banc de Recursos
@bancdr

Conclusions de la jornada: Hi ha una xarxa molt potent a Europa per evitar que es malbaratin aliments. #debonprofit vol transformar el problema en una oportunitat i posar a Barcelona en la línia d'altres ciutats que tracten de fixar un model alimentari sostenible i solidari.

Eva Vilaseca
@evavilaseca

Hem de trencar els vincles: pobresa alimentària - aprofitament alimentari. El malbaratament ens interpel·la a tots. Menys assistencialisme. Més projectes transformadors #debonprofit

Cavalli Online Fit
@cavalli_fitness

The world shares the same issues in poverty, food insecurity and food waste. We need to work together to bring resolutions. Less waste, sustainable food production and improved nutrition for all #debonprofit

Banc de Recursos
@bancdr

Andrea Calori explica les diferents activitats que duu a terme Milano Restorazione per reduir el malbaratament alimentari als menjadors escolars: bosses per endur-se menjar, distribució als veïns, deduccions fiscals, etc. #debonprofit

Càritas Barcelona
@caritasbcn

Moment de descans a la jornada #deBonProfit. Fruita, entrepans, brioxeria i cereals... un esmorzar amb menjar reaprofitat! #NoAlMalbaratament

Marta Plujà-Calderon
@marta_pluja

#DeBonProfit Tots els projectes que suposen una veritable innovació en la lluita contra el malbaratament alimentari passen per no voler donar lliçons de com menjar.

Prevenció Residus
@rezerocat

Jornada #deBonProfit Cal evitar el #malbaratament d'aliments perquè:

- Mitiga el canvi climàtic
- Promou el #consumconscient i transformador
- Estalvia costos
- Posa en valor l'esforç humà darrere de cada aliment produït
- Cada cop estem més sensibilitzats amb el medi ambient

SJ
@suzannej80

El malbaratament de l'alimentació és per tota la població no només per les persones en exclusió social. És un deure de totes. No es pot estigmatitzar. #debonprofit

familiesmonoparental
@monoparentals

Gràcies a #debonprofit hem descobert l'aplicació We Save Eat i la farem conèixer a les famílies monoparentals. Moltes gràcies!

Albert Sales
@EnsQuedem

#DeBonProfit per garantir una alimentació adequada les famílies necessiten garantia d'ingressos i un habitatge en condicions. Repartim menjar és el que tenim més a mà, no per respondre a la necessitat real.

NO ENS CONFORMEM

SEGUIM TREBALLANT PER UNA SOCIETAT
QUE GARANTEIXI LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS

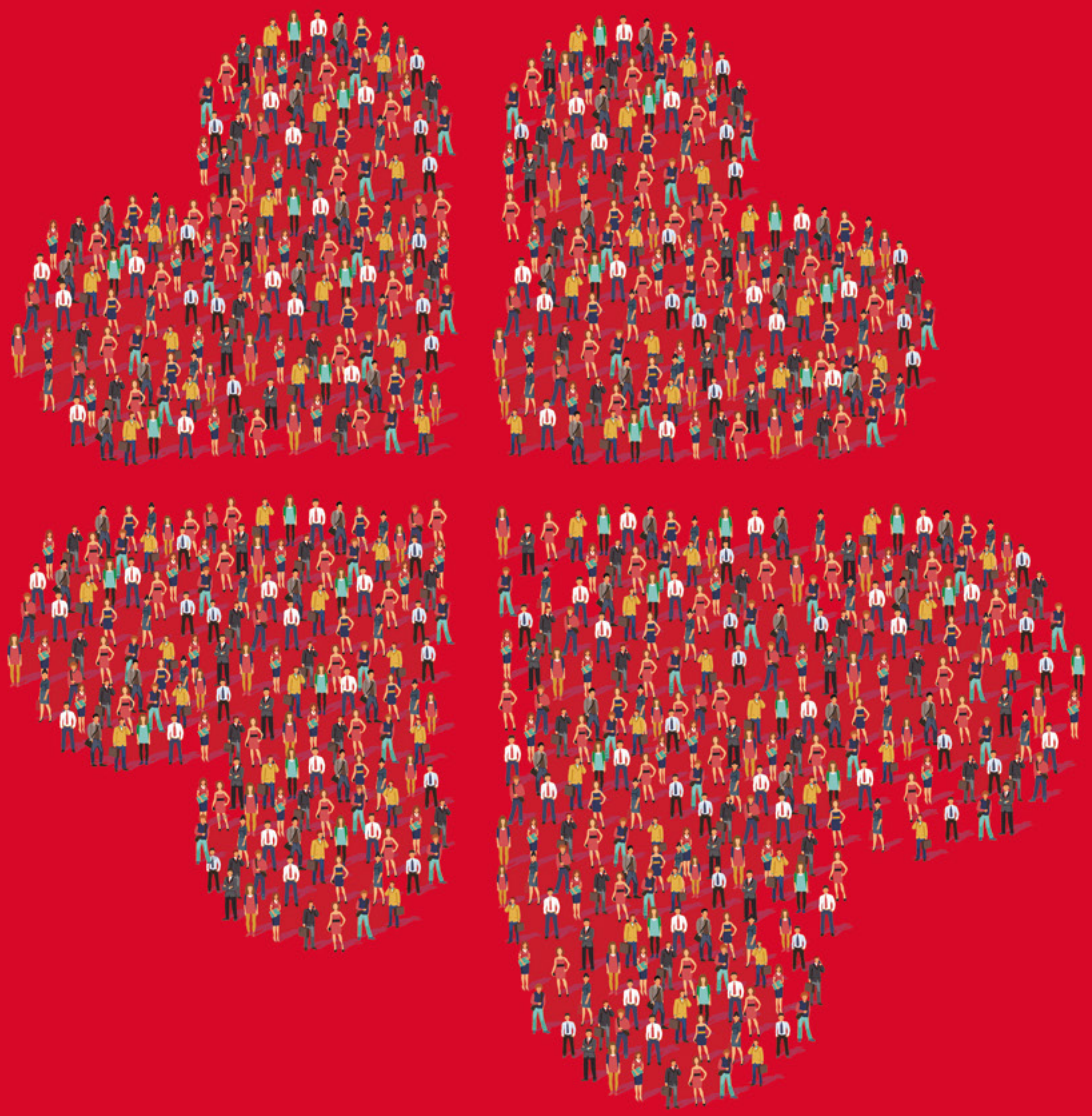

Càritas
Diocesana de
Barcelona